

AMERIKANSKI SLOVENSKE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 127.

CHICAGO, ILL., SREDA, 13. AVGUSTA — WEDNESDAY, AUGUST, 13, 1924.

LETNIK XXXIII.

Velik kat. dan na Eveleth-u, Minn.

(Izvirno.)
(Dalje.)

Minnesota rojaki so med vsemi drugimi širom države najbolj domoljubni in zavedni ameriški državljani. Uprava mesta Ely je že več let izključno v slovenskih rokah, tako Aurora, drugod imate svoje zastopnike, kakor na Chisholmu, Evelethu in drugod. Čast Vam! Kaj takega ne moremo doseči na vzhodu. Vi delate vsem ameriškem Slovincem čast in ponos. Le tako dalje. Idite pa še višje po lestvi političnega napredka. Lahko si izvolite kakega rojaka v državno zakonodajo in morda celo v kongres. Saj Vas živi na Iron Range do 20.000. V edinosti in pravi slogi je mogoče vse doseči.

Minnesota se tudi ponaša, ker ima drugo najstarejšo slovensko podporno organizacijo J. S. K. J. Rojaki in soročniki, ki se želijo zavarovati pri dveh jednotah, jaz Vam svetujem, da bodite člani naše K. S. K. J. in JSKJ. Preveč naprednih in socialističnih jednot se ogibajte. Take jednote vodijo samo v tabor socializma in boljševizma, kojega pa gentlemanski Amerikanci ne odobravajo; tako tudi ne drugi razsodni narodi.

Tem potom zahvaljujem najprisrčneje vsa društva drugih jednot, ki ste prihitele korporativno na ta shod. Danes sta tu navzoča tudi dva društva, ki pripadata h S. N. P. J. To je dokaz, da z nami simpatizirajo, dokaz, da ste pri dotični jednoti radi zavarovalnice, srce in duša pa sta pri nas in se strinjata z našim prepričanjem in principii. SNPJ kot jednota sama na sebi je allright. Niso na allright njeni voditelji, ki bolj agitirajo za socializem kot za vse drugo. To pa ne gre Vam člani in članice imenovane jednote. Vi niste nič krivi, krivi so lawndalski mameluki, ki vodijo nesramno razdvojevalno rdečo politiko pri jednoti in potem se skrivajo za jednoto. Mene so vrgli iz jednote samo zato, ker sem se drznil povedati odkrito resnico trinogom na Lawndale, ki držijo na suženjski vrvi članstvo. Poslušajte se jednotnega lista, da z njim širijo protiversko propagando med našim narodom, kar je pa krivično, ker narod jim te pravice nikdar dal ni! (Sledilo je živahno pritrjevanje.)

Rojaki železnega okrožja ki ste zbrani na tem veličastnem slov. kat. shodu, apelirajte na Vas, ostanite vstrajni slov. močje, držite se svoje slovenske narodnosti in svoje vere! Držite z Vašimi hvalevrednimi čl. gg. duhovniki! Podpirajte jih v njihovem težavnem delovanju in obenem nikdar ne pozabite na Vašo najstarejšo slovensko podporno organizacijo K. S. K. Jednoto! (Med občinstvom je zagrmelo burno ploskanje.)

Nato je Mr. Ant. Grdina prečital vse došle brzojavke iz raznih slovenskih naselbin:

Cleveland. — Živel zavedni verni Slovinci in Slovenke našega severozapada. Mnogo

vspeha na važnem shodu Vam kliče društvo sv. Vida štev. 25, K. S. K. J. Anton Strniša predsednik, A. J. Fortuna tajnik.

Sheboygan, Wis. — Društvo sv. Cirila in Metoda ter dr. Kraljica Majnika srčno pozdravljata zborovalce na Vašem kat. shodu. Vse za vero, dom in narod in za našo K. S. K. J. — Peter Novšek, Mary Priland in Rev. J. Černe.

Cleveland, O. — Dr. Marije Magdalene štev. 162 pozdravlja vse jednotine članice v Minnesoti. Naprej do zmage! — Odbor.

Cleveland, O. — Mnogo vspeha in božjega blagoslova zborovalcem! Živel! Pozdrav! — Helena Mally in Josephine Mearat.

Cleveland, O. — Minnesoti — zibelki ameriških Slovincov slava! V duhu z Vami! Pozdrav zborovalcem! — Ivan Zupan urednik Glasila K. S. K. J.

Cleveland, O. — Pozdrav iz Clevelanda vsem zborovalcem! Katoliška ideja naj živi in se dviga! — Frank Kenig in Joseph Sintich.

Chicago, Ill. — Društvo sv. Štefana, štev. 1, K. S. K. J. Vas srčno pozdravlja in Vam želi obilo blagoslova božjega! Louis Železnikar, tajnik.

Calumet, Mich. — Iz srca Vam čestitam k Vašemu današnjemu velikemu dnevu! Z Vami v duhu in želimi, da bi Vsemogočni Bog blagoslovil Vaše delo! S bratskim pozdravom — John R. Sterbenz član porot. odbora K. S. K. J.

Forest City, Pa. — Dal ljubiti Bog, da bi Vaš shod obrodil dosti sadu v Vašo čast in ponos za napredek naše matere Jednote in sv. vere. Kličem Vam: Živel zborovalci! Živela K. S. K. Jednota! — J. A. Dečman.

West Park, O. — Dr. Presv. Srca Jezusovega štev. 172. Vas srčno pozdravlja in želi Vam obilo vspeha! Smo z Vami v duhu! — J. Grdina tajnik.

Vsem poslanim čestitkam je občinstvo navdušeno ploskalo in jih sprejelo z največjim veseljem na znanje.

Takoj zatem je prišla na oder mala lepo oblečena deklica, ki je prinesla v naročju velik šop krasnih cvetic, katere je poklonila v čast in priznanje gl. predsedniku K. S. K. J. Mr. Antonu Grdina, kateri se je do solz ganjen zahvalil deklici za poklonjene cvetlice. (Tudi tu je občinstvo navdušeno ploskalo.)

(Dalje sledi.)

Italijanski "operni pevci" v Ameriki.

Opernim pevcem se dovoli vstop na Amerikanska tla, ne glede na to, je li kvota države kateri pripadajo izčrpana ali ne. To priliko so pa izrabili zvitit Italijani na ta način, da so neki profesionalni pevci spravljali navadne naselnike v Ameriko, kot člane opere, od katerih so dobivali po \$250.00 do \$500.00. Prefrignosti so prišle naše oblasti na sled.

RAZNE VESTI.

— Brusel. — Belgijski kardinal Mercier je vsled napora obolel. Največ presedi na stolu, sprejema pa še vedno obiske. Trpi na vnetju žil.

— Tokio. — V rudokopu Iriyama v provinci Fockushima, je nastala eksplozija vsled plina. 72 rudarjev je podstih, nimajo upanja, da bi kateri od njih bil še živ. 56 trupel so spravili na površje.

— Chicago. — Irene Genusa, korna pevka se je morala pustiti operirati. Po prestani operaciji je pa izgubila svoj glas za petje. Sedaj je tožila zdravnika kateri je napravil operacijo za \$50.000 odškodnine.

— Covington, Ky. — Ko se je družina Georg W. Johnsona vračala z avtom od pogreba Johnsonove matere, so na križišču trčili v vozeči tovorni vlak, kjer je cela družina obstoela iz treh oseb našla žalostno smrt.

— Chicago. — V nedeljo dne 10. avgusta je bilo na avtomobilskih nesrečah v Chicagu in bližnji okolici usmrtenih pet oseb, kar je pomaknilo kazalec mrtvih skozi avtomobile od januarja na 381.

— Denver, Colo. — V nedeljo dne 10. t. m. je obiskalo hudo neurje mesto Thurman, Colo. 8 milj od Denverja v Washington okraju, pri katerem je izgubilo 7 oseb življenje.

— Fairmount, Ind. — Trije roparji so udrli v trgovino Leroy Schrontza, kateri se je pa postavil v bran in dva na mestu ustrelil, enega pa ranil.

— New York. — Kongresnik F. H. Guardia, se je izneveril republikanski stranki ki in pristopil k La Folletteju.

— Sioux Falls, S. D. — Andrew S. Anderson, ki je nominiran za kandidata demokratske stranke za mesto guvernerja države S. Dakota, je bil usmrten na svoji farmi. Ko je pregledoval svojo čredo na paši ga razdraženi vol napade in z rogmi predere.

— San Louis Obispo, Cal. Tukaj se je dvignil pilot Roy Sailes z eni mpotnikom v zrak 7000 čevljev visoko. Iz nepojasnjenega vzroka je pa letalo padlo v morje, kjer sta našla oba žalostno smrt.

— Nashville, Tenn. — Tukaj so pogorela poslopja in stroji za izdelavo smodnika. Kakor tudi 45 milijonov funtov smodnika. Ogenj je zavzel prostor 40 akrov, kjer je vse uničil. Stric Sam ima \$2.000.000 škode.

— Elizabeth, Ill. — Miss Marv Jones, si je pustila izdreti dva zoba, nakar je skoro izknavela. Njena mati si je pustila vzeti množino svoje krvi, da bi otela deklico. Zdravje se ji boljša.

— Washington. — V Yellowstone national parku so se bivoli tako zaredili, da je to zavedni oddelek napravil ponudbo, da vsakemu kedor plača prevoznino se mu pošlje en bivol brezplačno. Bivolov je sedaj 730 v parku.

— Villo Platte, La. — Euzebe Vidrine, ki je bil radi umora petih oseb obsojen na smrt, je bil dne 8. t. m. obesen. Njegova zadnja želja je bila, da bi ga pred smrtjo slikali sedečega v rakvi v katero ga polože mrtvega. Želja se mu je spoznala.

POTEK OBRAVNAVE MORILCEV ROBERT FRANKSA.

Državni pravdnik Crowe, spravil dr. Hulberta v škrpce.

Do sedaj je še vedno ena in ista pri obravnavi morilcev Robert Franksa. Plačani zdravniki trdijo, da sta dečka nenormalna, državni pravdnik Crowe, pa nasprotno.

Ko je Crowe vprašal dr. Hulberta kaj ima za podlago trditvi, da dečka nista normalna, je zdravniku takoj zašlo, da mu Crowe nastavlja past, tako da ni vedel nič pravega odgovoriti. Nato pa vpraša Crowe zdravnika ako ga mogoče nista goljufala dečka ko ju je preiskoval, na kar pravi zdravnik, da to ni mogoče ker on je modrejši kakor pa dečka. Nato vpraša zagovornik zdravnika: Je li po Vašem mnenju bil Leopold dne 21. maja 1924 pri zdravi pameti ali duševno bolan? Zdravnik odgovori, da je bil duševno bolan. Nato vpraša zdravnika ako bi Leopold napravil to, kar je napravil, če bi ne bil duševno bolan, na kar odgovori zdravnik, da bi ne bil napravil. — Well, zastoj niso zdravniki plačani.

Izdelovalci oblek za La Folletteja.

The Amalgamated Clothing Workers, ena najbolj radikalna organizacija je s svojo celo močjo za La Folletteja. Komunisti v svojem listu pišejo, da La Follette še ni bil nikoli radikalen in da še ni nikoli nič napravil za delavca ali farmarja. V tej organizaciji je pa tudi nekaj komunistov, da si so v manjšini, kateri imajo svojega kandidata, kar jim pa seveda ne pomaga nič, ker razpoloženje za La Folletteja prevladuje med člani organizacije.

Coolidge za pravice Črncev.

Washington, 11. avg. Coolidge je sprejel pismo v katerem protestirajo proti kandidaturi črnca za kongresnika. Coolidge je nato odgovoril, da se on drži pravil vstave, po kateri so vsi državljani enaki, bodisi tega ali onega plemena.

Čudodelna voda iz Lurda.

Pariz. — Mary McCormick, zvezda čikaške opere je imela otrpnelo roko. Zdravili so jo zdravniki in jo tudi spoznali za ozdravelo. Ona pa zatrjuje, da ji roka ni bila prav nič boljša. Podala se je v Lurd. Videla je procesijo vernikov s svečami, ki so se zbirali krog vode pri Materi božji. Da si je ona protestantovske vere, jo je ta pogled tako navdal z nekim nepojmljivim čustvom, da se je tudi ona poslužila te čudodelne vode in glejte čudo — ona je popolnoma ozdravela. Sama zatrjuje, da jo je ozdravela čudodelna voda iz Lurda.

Nemčija dobi novega francoskega poslanika.

Pariz. — V gotovih krogih kroži vest, da bode sedanj Poincarejev poslanik v Berlinu odpoklican, na njegovo mesto pa pride Paul Boncour, socialist, kateri je zvesti podpornik Herriota.

Iz Jugoslavije.

ZLATOMAŠNIK KANONIK ANTON ŽLOGAR. — BISERNA SV. MAŠA DR. LAV. GREGORECA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

20. julija je bil veliki dan za faro na Suhorju v Beli-krajini.

V Belokrajini v svoji rojstni fari na Suhorju je obhajal 20. julija v krogu svojih domačih zlatomaš g. Anton Žlogar, kanonik koleg. kapiteljna v Novem mestu.

Rojen je bil l. 1850., posvečen v mašnika 21. julija 1874. Službeval je kratko v Mokronogu, kot mestni kaplan pri sv. Jakobu in Ljubljani do l. 1890., postal nato kurat v kaznilnici na Gradu. L. 1894. je bil imenovan za župnika v Kranjski gori, l. 1902. za dekana v Šmartnem pri Litiji, l. 1906. za kanonika v Novem mestu. — Na mnoga leta!

Biserna sv. maša.

Dne 17. julija se je odela Nova cerkev nad Celjem v obleko veselja in slavlja, ki je veljalo proslaviti šestdesetletnico mašništva g. kanonika in dekana Gregoreca. Od daleč so prišle množice ljudstva, da prisostvujejo biserni sv. maši znamenitega buditelja slovenskega ljudstva in borilca za narodne pravice. Slavnostni govor je imel g. kanonik A. Arzenšek iz Maribora. Slavnosti je prisostvovalo 25 duhovnikov. — Slava mu!

Promocija.

V Kropi je obhajala družina g. Simona Praprotnika v krogu ožjih sorodnikov in prijateljev promocijo hčerke dr. Sabine in Marije, ki sta letos dovršili študij medicinske ozir. farmacije. Pri kapeli so imeli slovesno sv. mašo v zahvalo, pri kateri je sodeloval orkester "Zvezda."

Ogenj na Selah pri Ptujju.

Dne 18. julija je začelo goriti posestvo Bare Sardinšek, dvode posestnice na Selah pri Ptujju. Silni ogenj bi bil napravil neprecenljivo škodo, da niso fantje in dekleta tako požrtvovalno pomagali gasiti Brez brizgalnic so fantje in dekleta iz Sel. Barislove ter Trnovd s svojim naporom prinašanjem vode iz raznih vodnjakov preprečili večje nesrečo.

Nesreče.

V Srednjih Halozah, in sicer v sv. Vidu, se je 18. julija ponesrečil dober kmet J. Vindiš. Konji so se mu vsled nasproti drvečega biciklja splašili. Voz se je prevrnil, treščil ob drevo in gospodarja silno poškodoval. — Iste-ga dne je udarila kobila gospodarja Helerja nekega njegovega viničarja v trebuh, tako, da bo za poškodbami najbrže podlegel.

Gornjeptujsko polje.

Po Gornjeptujskem polju so veliki siromaki. Kar ni po zgorjem polju vsega toča pobila, so morali strneno pokositi, sedaj pa vse uničuje meglja. Ubogo ljudstvo.

Tatovi v župnišču.

Pretečeni mesec neko noč so tatovi vlomili v župnijsko pisarno v Smedniku. S žrdjo

so tatovi odstranili železno omrežje med oknom, odprli omarico, v kateri je bilo okoli 6000 Din., deloma lastnina podružnih cerkev, deloma župnika. Pristavili so tudi lestev na okno prvega nadstropja, da bi izropali železno blagajno Hranilnice in posojnice, ki pa je bila slučajno popolnoma prazna. Ključke do blagajne so našli v zaprti omarici v pisarni in so jih odnesli. Tatovi so domačini, ker so jim bile vse razmere v župnišču popolnoma znane. Pes na verigi, ki je zelo dober čuvaj, ni niti zalajal, ko so tatovi hodili mimo njega.

Smrtna nesreča na Bledu.

Pred kratkim se je pripetila pa blejskem jezeru zopet smrtna nesreča. Zrtev je postal to pot neki srbski orožnik iz Macedonije, ki je bil prideljen v službo pri dvoru na Bledu. Orožnik se je sohnčil na splavu. Nekako meter od obale je skočil naenkrat na splav raz stopnice neki 16-letni deček. Splav se je preobrnil in naenkrat je bil orožnik pod splavom, in se je močno oklenil dr. Drnovška, ki je v tistem trenutku priplaval do splava. Dr. Drnovšek ni takoj slutil kaj to pomeni, ker mu ni bilo znano, da orožnik ne zna plavati. Z največjo težavo se ga je oprostil, ker je postal tudi zanj položaj opasen. Dr. Drnovšek je srečno priplaval h kraju; nesrečni orožnik je pa utonil.

Strela je ubila dečka.

Strela je ubila v St. Petru pri Mariboru 16-letnega sina viničarja na posestvu mariborskega lekarnarja Koeniga. Deček se je pravkar bil vrnil z dela ter počival na večnem pragu. Nenadoma se je zabliskalo in treščilo v fanta, ki je bil takoj mrtev.

Lažnik ne more iti proč od laži in ne more iti proč z lažjo.

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zvezde s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljateljstvo dostavlja prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dodatka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večerj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 6.90
1.000 — Din	\$ 13.45
2.500 — Din	\$ 33.50
5.000 — Din	\$ 66.50
10.000 — Din	\$ 132.00

100 — Lir \$ 5.20
200 — Lir \$ 10.05
500 — Lir \$ 24.25
1.000 — Lir \$ 47.25

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljateljstvo na kakejo po cenah onega dne, ko m sprejememo denar.

BOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljateljstvo naslovite na—SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠEK & CEŠAREK 70-9th AVE. NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti donosni na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš **NOVI naslov** in poleg tega tudi vaš **STARI naslov**. S tem prihranite nam mnogo dela.

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

La Follette na pravi poti.

Ako se bo senator Robert M. La Follette držal svojih danih obljub, potem je on mož, katerega bo ameriško delovno ljudstvo volilo. Ko je podal svoj prvi program, po katerem bi on, ako pride do predsednika uravnal vladno politiko, mu vsa publika še ni popolnoma zaupala. Toda te dni je prišel pred javnost in je javno obsodil Kukuksklane in vsako slično organizacijo, ki bi se drznila kratiti najsibode komurkoli v tej deželi pravice, ki jih daje in štiti državljanom ameriška konstitucija.

Kaj je s tem La Follette storil? S tem je napravil največjo in najbolj privlačno politično potezo, ko se je postavil za zaščito zasebnega prepričanja posameznika, do katerega je na podlagi konstitucionalnih pravic vsakdo opravičen. S tem je javno povedal, da on Kukuksarjev ne mara, ker ti so s svojo netolerantnostjo največja nevarnost za državo, ker s tem, da rujejo in napadajo ljudi drugih prepričanj in narodnosti ogrožajo notranji mir, kateri je pa najbolj potreben in prvi pogoj domačega napredka.

S tem je pa tudi namignil in zraven precej živo po prstih okrenil radikalce, ki tudi na neki neizpeljivi način hočejo usiliti utopistične ideje svoje politike, ki je v bistvu prav malo razlikujoča od politike Kukuksklanov, v kolikor se tiče zasebnega prepričanja posameznikov v tej deželi.

La Follette je s to umetniško privlačno potezo pokazal ameriški publiki, ki se ga je doslej še malo bala, da je za zmerno politiko v deželi. On hoče socializirati, kar se bo socializirati dalo v korist revnejšega sloja, to je pokazal s svojim programom. S to potezo sedaj pa je pokazal, da je drugače zmernega značaja in da bo vsem enako pravičen, ako ga ljudstvo izvoli za predsednika Združenih držav.

S to potezo, si je La Follette odkrito povedano pridobil glasove ameriških katoličanov, kateri so že nestrpnost čakali, kak program bo izdal glede zasebnega prepričanja posameznika. Ko pa so ti izvedeli te dni iz njegove podane izjave, da hoče v tem oziru stati trdno in neomajano na principih velikega Abrahama Lincoln t. j., da hoče biti vsem enako pravičen, naj bo kdo te ali one vere ali prepričanja, ter da ne bo trpel, da bi se radi prepričanji širila nestrpnost, je sleherni zaklical: "Babe you are the man whom we want!" In dokler se bo La Follette držal te obljube, je lahko zagotovljen, da mu bo katoliški del ameriškega delovnega ljudstva stal zvesto ob strani.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Bolj nagel kot človeško premišljevanje je prevladal Kazan nagon. V manj kot enem trenutku se je obrnil in tako strašno hlastil z zobmi proti volkulji Sivki, da je ta z bolestnim jekom preplašena odskočila. Med tem ko se je bil človek spotaknil s svojo puško, mu je Kazan skočil pred nosom proti ostanom volčje tolpe. Še bolj divje kot se je bil ravnokar boril zoper pse, se je začel sedaj boriti ob njih strani. Njegovi zobje so rezala in sekali kot noži. In opotekajoči se človek, ves oblit s krvjo. Celo volkulja Sivka se postavila na Kazanovo stran kot dobra tovarišica in, ne da bi razumela, krepko govarjala z zobmi na tuljenje neprijateljev.

Ko je bila bitka končana, sta ostala Kazan in Sivka sama na zasneženi planjavi. Sani so bile izginile. Kazan in volkulja Sivka sta bila ranjena, on težje kot ona. Bil je ves krvav in razmesarjen. Ena njegovih šap je bila globoko nasekana. Ob robu gozda je gorel ogenj. Videl je ta ogenj in neustrašljivo je želja se ga je polastila da bi se splazil proti njemu in začutil na svoji glavi bose je postavila na Kazanovo stran kot dobra tovarišica in, ne da bi razumela, krepko govarjala z zobmi na tuljenje neprijateljev.

Joliet, Ill.

— Dne 23. avgusta bodo v našem mestu volitve, ki bodo odločile ali se bo zapadni del predmestnega teritorija, ki meri kake tri in pol kvadratne milje anektiral k mestu Joliet ali ne. Mestni voditelji so vsi za aneksijo imenovane teritorija. Kajti s tem bo postalo mesto Joliet precej večji in tudi posestniki v omejenem teritoriju bi radi videli, ker to bo dvignilo vrednost zemlje in hiš.

— Filip Pugar trgovec z oblekami je bil te dni kaznovan od policije za \$7.25, ker je razdaljal neke oglaševalne plakate.

— Tekom meseca julija je bilo v našem mestu 253 aretacij, ki jih je izvršila policija nad raznimi ljudmi, ki so se pregrešili na razne načine proti postavam.

— Mrs. Bolte, ki je odšla z doma pred par tedni se je te dni zopet vrnila domov. Mudila se je v Chicagu na obiskih pri sorodnikih.

— Slovenski fantje iz hriba so imeli zadnje nedeljo svoj izlet v Syles Grove, kjer so se jako povoljno zabavali.

— Martin Kozjan je bil prijet te dni od pomožnega šerifa Johna Jenko v gozdu blizu Stern Parka, ki ga je odvedel v St. Charles poboljševalnico nazaj odkjer je ušel. Mladenič je baje v zvezi z raznim izmikanjem in drugimi takimi zločini.

— Družina Mr. Frank Strunata se je te dni preselila v svoje novo domovanje na Wilcox Blvd. Domovanje jim je postavil slovenski kontraktor Mr. Grum, ki je v tem pravi umetnik.

— Mr. Jos. Klemenčič je povozil te dni 6-letnega Geo. Radaka na 1004 N. Scott St. Otrok je tekel v neprevidnosti preko ulice in tako priletel ravno pod avtomobil. Mr. Klemenčič je dečka pobral, ki je bil precej ranjen in ga je odpeljal v bolnišnico sv. Jožefa. Obenem je šel tudi sam naznaniti ta slučaj na policijo, ki ga je izpustila. Mr. Klemenčič je v tem slučaju ravnal lepo. Nesreča se je zgodila po neprevidnosti dečka in ne njega.

— Mr. Josip Zalar gl. tajnik K. S. K. J., ki se je mudil te dni na kat. shodu v Minn. Colo. in nazadnje v Sheboyganu, Wis. izjavlja, da so vsi shodi izpadli kar najslabjajneje. Veliki vspehi so na vidiku za K. S. K. J. Mr. Zalar zasluži priznanje, ker se veliko trudi za našo ljubljeno K. S. K. Jednoto.

Poročevalac.

Wenona, Ill.

Iz naše naselbine so menda najbolj redki dopisi v slovenski časopisu. Res naša naselbina ni velika, živi nas le par pre-

vedel, da se nahaja tu, kakor je bil nekaj čutil drugo roko. Rad bi bil šel proti temu ljubkovanju in skušal prepričati volkuljo Sivko, naj gre tudi z njim. Toda poleg žene je bil možak. Začel je cviliti. Začutil je, da je bil odsej naprej izobčen na tem svetu. Boril se je bil zoper svoje divje brate, ki ne bodo od sedaj naprej nikoli več prihiteh na njegov klic, če bi začel tuliti proti nebu. Nebo, luna, zvezde in sirne snežene planjave so bile sedaj zoper njega. K človeku pa si ni upal več vrniti.

Z volkuljo je šel proti gozdu, daleč proč od svetlega ognja. Bil je tako slab, da se je moral vleči na tla takoj, ko stabilila dospela v goščavo. Hrušč taborišča pa je dosegal njega in volkuljo Sivko, ki se

mogarskih družin, ki s proizvajanjem ta črnega za bogatine si služimo svoj kruh. Tukajšnje mesto šteje nekako 1700 duš, kakor se sliši od domačinov. Imamo tukaj par podpornih društev, kjer smo rojaki zavarovani za slučaj bolezni in nesreče. Tudi par slovenskih trgovcev vodi razne businessse z lepim vspehom. Jaz sem prišel v to mesto še le pred kratkim in ne vem ako bom ostal tu ali ne. Na jugu, kjer se sedaj slabo dela se mi je bolj dopadlo kot tukaj kar se tiče dela. Toda privaditi se je treba pa bo šlo.

Zadnji teden so dvignili veliko vznemirjenje v tem mestu suhaški agentje. Preiskali so vse salone in soft drinks parlorje in so zaplenili velike množine raznih močnih pijač. Med drugim so preiskali tudi prostore, kjer vodi gostilno Mr. Jaklič, ki je pri tem tudi prizadet. Lastniki so bili aretirani in eni nato oproščeni proti poroštvu, dokler se ne bo vršila sodnijska obravnava.

Prav s zanimanjem sledim tudi katoliškim shodom po večjih slov. naselbinah. Kako prepričevalno govore naši možje. Resnica je, kakor povdarjajo, to sem sprevidel že tudi jaz kot član SNPJ. Kaj se je vendar našo jednoto zato ustanovilo, da se z njenim glasilom napada vero in duhovnike? Ko sem se nekoč ogledal na seji v naselbini odkjer sem prišel, da naj se zahteva od gl. uradnikov ta se protiversko gonjo omeji in prepove so nekateri skakali kakor podivjani. Tam v Springfieldu je itak vse rdeče, kar je sad Prosvetne gornje. Vendar je nas še mnogo, ki to rdečo nestrpnost ne odpravimo. Zato smo hvaležni vam, da te ljudi razkrinkujete in jih krtačite. Še veliko premalo jih.

Pozdravljam vse cenjene čitatelje in čitateljice tega nam priljubljenega lista, ki je v resnici edini pravi list za slovenski narod v Ameriki!

J. P. naročnik.

Chicago, Ill.

— Malo katero poletje je padlo toliko dežja kot letos. Vsaj za Chicagu velja to, ki predno se osuši zemlja raznih mlak, že pada, oz. lije, kakor iz škafa drug. Gotovo bolj kot mi se jeze farmerji, katerim se obeta jako slab pridelek koruze v letošnjem letu. Do srede junija je bilo hladno vreme, sedaj pa vedno dež. To je vzrok, da je zadnje dni poskočila cena koruzi precej visoko.

— Naš karneval na Lincoln cesti je imel vsled dežja tudi večkrat smolo. Ako bi bili karneval postavili na lote, bi sploh ljudje blizu ne mogli, ker bilo je vedno mokro.

čegar plamen se je dvigal visoko proti nebu. Nato si je pa z drugimi napravil zalogo kuriva za noč.

Jeanne je opazovala iz sani, na katerih je bila ostala, svojega očeta. Oči so ji bile še vedno široko odprte in groze in vsa se je tresla. Vedno je še pritiskala svoje dete na prsi in njeni črni lasje so se svetili v odsevu ognja. Njen obraz je bil tako mlad in tako nedolžen, da bi človek komaj mogel misliti, da je mati. Ko je bil stari Peter zagnal zadnji kup polen na ogenj, se je obrnil proti nej in se začel smejati.

"Malo je manjkalo, ma chérie," (Moja draga; v izvorniku v francoščini.) je dejal resno v svojo belo brado, "da bi bila oba ostala na mestu. Videla sva smrt od tako

— Trgovci v naši okolici so te dni jako "busy," vsak hiti spravljati poletno blago v denar, da si bo za istega nabavil jesenskega in zimskega blaga. Sedaj je čas razprodaj.

— Pa ne samo to, tudi mnogo drugega se je zgodilo v naši naselbini. Gospa Štoklja je hodila te dni po Chicagu in ob tej priliki je potrkala na vrata naše dobro poznane dobre družine Mr. in Mrs. John Terselič na 2300 — S. Hoyne ave. In kaj mislite, da jim je podarila v dar to pot? Lepo brhko deklico, katero so zadnje nedelje 10. avgusta krstili za Jennie Antonijo. Kumovala sta pa Mr. in Mrs. Anton Gregorich z 2112 — W. 23rd St.

— Pred kratkem pa je gospa Štoklja obiskala tudi družino Mr. in Mrs. Frank Terselič na 2323 — S. Hoyne ave. in ji tudi podarila brhko hčerko. Botra sta bila Mr. in Mrs. John Pechnik.

— Družini Mr. in Mrs. Peter Vrašič se je pa narodil čvrst sinček, ki so ga krstili za Petra. Kumovala sta Mr. in Mrs. Štefan Kocet.

— Družini Mr. in Mrs. Martin Antolin se je rodil tudi sinček, ki so ga krstili za Viljema. Kumovala sta Mr. in Mrs. Martin Foy.

— Družina Mr. in Mrs. Fr. Gorkis pa je dobila brhko hčerko, kateri so dali ime Anna. Botra sta bila Mr. in Mrs. Joseph Sobočan.

Vsem izrekamo naše iskrene čestitke!

— Poroče: — Te dni sta se poročila ženin John Plut iz Podzemlje z nevesto Angelo Pušavec iz Kopra. Priči sta bila Mr. Math in Joe Plut.

— Poročila sta se tudi ženin Martin Petrič iz Suhorja z nevesto Mary Rozman iz Podzemlja. Priči sta bila John Videtič in Mary Skala.

— Zakonsko zvestobo sta si obljubila tudi ženin Anton Gyorek iz Črensovske fare z nevesto Ano Zerdin iz Vel. Dolnic. Priči sta bila Štefan Gyura in Martin Balazič.

Vsem obilo sreče in blagoslova božjega v novem stanu!

Poletja ne bo v letu 1926. in 1927.

V letu 1816. so bili vsi poljski prideški uničeni severno v državi Ohio in Potomac, tudi južno je bil pridelek za nič. Slana, sneg in led so bili navadni gosti v spomladi, poletju in jeseni. Tako poroča H. J. Browne v "Scientific American."

Dalje pravi, da bode letos slaba letina po celemu svetu in da bode drugo leto, kakor tudi leto 1927. enako onemu leta 1816., t. j. leto brez poletja. Pravi pa, da to ni prerokovanje, ampak, da se sklicuje na fakte po meteoroloških opazovanj, ki nam dajejo podlago za to trditev.

Leta 1816. je bilo na vshodu 4. julija tako mraz, da se je napravila pol palca debela ledena skorja.

Sreča se nam približuje počasi, a beži hitro od nas kot zajec.

čegar plamen se je dvigal visoko proti nebu. Nato si je pa z drugimi napravil zalogo kuriva za noč.

Jeanne je opazovala iz sani, na katerih je bila ostala, svojega očeta. Oči so ji bile še vedno široko odprte in groze in vsa se je tresla. Vedno je še pritiskala svoje dete na prsi in njeni črni lasje so se svetili v odsevu ognja. Njen obraz je bil tako mlad in tako nedolžen, da bi človek komaj mogel misliti, da je mati. Ko je bil stari Peter zagnal zadnji kup polen na ogenj, se je obrnil proti nej in se začel smejati.

"Malo je manjkalo, ma chérie," (Moja draga; v izvorniku v francoščini.) je dejal resno v svojo belo brado, "da bi bila oba ostala na mestu. Videla sva smrt od tako

Družine rudarjev postavljajo na cesto.

Atlantic City. — Plačana obožena tolpa rudniških korporacij, katere imenujejo privatne detektive, postavljajo uboge družine rudarjev iz rudniških hiš na cesto. Amerikanska delavska federacija se je z vso vmeno zavzela za siromake proti temu nepostavnemu početju.

Izvrševalni odbor federacije je na svoji seji sprejel resolucijo, v kateri pozivlja guvernerja Morgana države West Virginia, da takoj stori potrebne korake, da se to početje prepreči.

Odbor je obvestil tudi o tem početju predsednika federacije S. Gompersa, naj tudi on napravi tozadevni protest pri guvernerju.

Delavski vodja suspendiran

Detroit, Mich. — William Walsh, predsednik oddelka ameriške delavske federacije za državo Massachusetts, je bil suspendiran kot član iz Boston Street Car Men's Union. To izjavo je podal predsednik Mahon, ni pa hotel navesti vzroka zakaj je bil suspendiran.

Fašistovski narodni svet.

Fašistovski narodni svet, je izvolil 21 novih ravnateljev, med njimi je tudi zloglasni fašist Farinacci, ki je tudi našim bratom v neodrešeni domovini dobro znan. Poleg njega je še več zagriženih fašistov, ki bodo stremili za tem, da se izvede program fašistovske stranke. Je pa tudi par takih med njimi, ki ne soglašajo povsem s fašisti.

Ford kandidat za senatorja.

Lansing, Mich. — Proti njegovi vednosti, je postal Henry Ford kandidat za senatorja. Pred par dnevi še le se je začela gonja za podpis za njegovo kandidacijo, ne da bi imeli od njega tozadevno privoljenje. Izjavil je, da ne sprejme kandidature.

Strupene mušice.

Iz Srema poročajo, da se je tam pojavila velika množina mušic, ki napadajo ljudi in živali. Vsak njihov pik pušča vidljivo sled. Tako je neki seljak prignal k živinozdravniku dva vola in kravo, da jih pregleda. Dognal je, da je živina obolela vsled pikov strupenih mušic. Ko se je seljak vračal domov, se je krava nenadoma zgrudila. Videč, da bo poginila, jo je v sili zaklal. Na svojo nesrečo. Kri bolne krave je bila že zastrupljena in je okužila tudi seljaka. Vseka otečenega so prepeljali v novosadsko bolnišnico.

Oni, ki podira cerkev v svojem srcu, je ravno tako slab kot oni, ki jo je pustil podreti tam, kjer je pred kratkim še veličastno stala.

blizu, kot še nikoli ne, in je, upam, ne bova videla pred svojo smrtno uro. Sedaj sva rešena in na toplem. Menda se več ne bojiš?"

Usedel se je poleg nje in oprezno odstranil kožuh, ki je zavilaj otroka. Rožnata ličca so se prikazala, Jeannine oči pa so se svetile v noči kot dve zvezdi.

"Otrok nas je rešil," je dejala tiho. "Volkovi so bili razpršili pse in že so naju naskočili. Prvi je bil dospel do sani. Mislija sem najprej, da je to eden naših psov. Toda zmotila sem se, bil je volk! Skušal je naju prvič ugrizniti. Toda njegovi zobje so se zadržli v medvedji kožuh. Naskočil je znova in bil malo ne pri mojem grlu, ko je dete začelo jokati. Tu se je nenadoma ustavil peden pred nama in prisegla bi bila, da je bil pes. Obrnil se je skoraj na mah in se začel boriti za nas. Videla sem, kako je podrl na tla enega svojih bratov, ki nas je hotel požreti."

Naš novi monsignor - Rt. Rev. M. Bilban.

Čudno se mi zdi, da še v nobenem našem listu nisem bral o redki, za nas Slovence posebno redki slavnosti, ki se je vršila dne 27. julija na Gilbertu, Minn. Ta dan je bil slovesno oblečen v monsignorski ornat Rt. Rev. Matija Bilban, tamkajšnji slovenski župnik. Drugi, večji, bolj vpoštevanji narodi bi tako slavnost pač lahko prezrli, ker pri njih ni nič nenavadnega: Mi Slovenci, zlasti mi ameriški Slovenci, ki smo Benjamin v tem Babilonu narodov, čeravno ne srčki strica Sama imamo prereditko priliko prisostovati taki slavnosti, ki bi veljala sinu našega naroda, da bi o njej molčali.

Bili so časi, ko smo imeli svoje škofo. A so bili. Bog vedi, če bomo imeli še katerega. Ko je naš častitljivi patrijarh Msgr. Buh odšel po plačilo k Bogu, so nekateri celo mislili, da je z njim tudi naša monsignorska doba končana. To mnenje je bilo vsekako preernogledno, kar je letošnjo leto pokazalo. Ne enega, kar dva nova monsignora smo dobili: Rt. Rev. Ogulina, župnika cerkve sv. Neže v St. Paulu in Rt. Rev. Bilbana, staroste naših duhovnikov v "železnem obroču" Minnesote. Naj bi bila oseba ta ali ona, lista naše gore sta, ki ju je doletela ta čast in že z zgolj narodnega stališča in iz narodnega ponosa bi moralo naše časopisje o tem poročati.

NAŠ NOVI MONSIGNOR — RT. REV. M. BILBAN.

Pisatelj teh vrstic se je te narodne dolžnosti zavedal in ta dan kljub veliki zaposlenosti pohitel iz Chicage v daljno Minnesoto. Zato kar poroča, poroča kot očividec.

V resnici lepa slovesnost je bila, ki je kljub temu, da se je vršila popoldan, privabila mnogo ljudstva skupaj. Ko je duhovščina, bilo je menda nad trideset gospodov iz župnišča korakalo v cerkev, se je pomikala mej špalirjem ljudstva ob obeh straneh. Cerkev je bila popolnoma zasedena, kor nabit. Po primerni pevski točki je duhovščina zavzela svoje prostore, deloma v prezbitteriju, deloma v prvih kloph. Nastopil je Rev. John Jerše, slovenski župnik z Biwabika in prebral papeževo imenovanjsko pismo, najprej v latinskem, potem pa še v angleškem jeziku, škoda da še v slovenskem ne.

Nato je prevz. duluski škof T. McNicholas, O. P. D. D. stopil s svojega trona k angeljski mizi in povzel besedo. Mej drugim, je omenil, da ima novi monsignor za seboj celih 32 duhovniških let, polnih dela in žrtev in sitnosti. Če bi ne bil dominikanec, bi bil morda pristavil, da ga je post praevisa merita doletela ta čast. Mi smo bili po slavnosti ene misli, da slovenski duhovnik v Ameriki take časti prav tako trdo služi, kakor slovenski delavec kruh.

Po lepem škofovem nagovoru je novi monsignor odšel v zakristijo, kjer se je oblekel v vijoličasti talar in prišel zopet pred altar. Sledil je blagoslov ostalih monsignorskih insignij, vijoličaste mozzete in bireta. Ko mu je to dvoje nadel, je novi monsignor podelil blagoslov z Najsvetejšim. Po daljšem odmoru je duhovščina zasedla avtomobile in se odpeljala v prostrano dvorano tamkajšnje publične šole k slavnostnemu banketu. Po kratki večerji so nastopili razni govorniki po natančno določenem programu.

Prevzvišeni, ki je govoril o sv. očetu, je najprej marsikaj zanimivega povedal o njem kot vatikanskem knjižničarju, s kakoršnjim je večkrat občeval, ko je bival v Rimu. Potem je proslavljal edinost katoliške cerkve, ki ima ravno v skali sv. Petra svojo nerazrušljivo oporo. Izrazil je prepričanje, da bo novi monsignor, ki je bil vedno vdan sv. očetu kot njegov tajni komornik svojo sinovsko vdanost nasproti njemu še poglabil in jo tudi mej svojimi sobratji netil in gojil.

Vrstili so se razni drugi govori, seveda samo angleški, ker je bil to samo duhovniški banket in je bila le angleško govoreča duhovščina v večini. Nam slovenskim duhovnikom je bilo v posebno zadoščenje, da so govorniki razvijajoč misijonsko zgodovino Minnesote hote ali ne hote morali zadelati na naše misijonarje pionirje s katerih, apostoljskim znojem je ravno ta dežela najbogatejša pognojena. Še kaj več lepega od teh mož bi bili radi slišali.

Sreča je hotela, da je eden govornikov, ki bi moral govoriti o novem monsignoru manjkal. Njegovo besedo je dobil Slovenec Rev. Rant, župnik iz Springfielda. V gladki angleščini in s skvanskim ognjem je govoril. Marsikaj, kar smo imeli tudi drugi na srgu je povedal o mučeništvu slo-

vanskega duhovnika mej izseljenci, o katerem Irski duhovnik malo ali ničesar ne vedo. Končal je svoj oduševljeni govor s štirijezičnim vsklikom: Na mnoga leta!

Slavnostni pozdrav novemu dostojanstveniku od strani širšega mestnega občinstva, ki se je vršil zvečer je zaključil slovesnost.

Novi monsignor je sin naše Gorenjske. Rojen je bil v mali župniji Zapoje 21. febr. 1863. Kot dijak je prišel l. 1883. v Ameriko, kjer je nekaj časa nadaljeval študije, potem pa postal učitelj na javni šoli. Rev. Oman, slovenski župnik pri sv. Lovrencu v Clevelandu, se ga kot tacega s hvaležnostjo spominja. Bil je njegov učenec. Toda Gospod je izvolil učitelja Bilbana za svojega svečenika. Vstopil je v St. Thomas Seminary v St. Paulu, kjer je končal modroslovje in bogoslovje, ter bil 17. dec. 1892. posvečen v mašnika. Po kratkem misijonskem delovanju v nadškofiji, je prišel spomladi l. 1883. na Range, kjer je v raznih župnijah ves čas s trudom, a tudi z lepim vspehom deloval, ter pošteno zaslužil čast, ki ga je po dolgih hudih letih truda in napora doletela. Naj mu bo v malo zadoščenje. Glavno plačilo mu bo podelil Bog. Našemu novemu monsignoru: Ad multos annos! Vivant sequentes!

H.

Socialna Razmotrivanja

SOVRAŠTVO KRŠČANSKEGA SOCIALIZMA.

"Socializmu ni duša ljubezni, ampak sovraštvo." (Glasnik XXII. str. 7.)

Ta očitek je zelo podoben prejšnjemu. Kdlikor se tiče materialističnega socializma, je tudi enako upravičen kot oni. Glede krščanskega socializma pa ne bo odveč, če tudi ta pomislek posebej kratko razjasnimo.

Najprej bi veljalo — da ostanemo pri tem, s čimer smo prejšnje točko končali — vprašati: Mar je morda kapitalizmu duša ljubezen? Mislim, da na to niti treba ni odgovarjati. In vendar še nisimo čuli, da bi pri nas vstal prerok, ki bi pridigoval modernemu kapitalizmu, vsaj v krščanskih vrstah, da ga mora prevevati duh prave krščanske ljubezni do bližnjega.

Pač bo ugovarjal ta ali oni: Saj se vedno povdarja in uči, da morajo bogatini dajati miloščino, da morajo izkazovati siromašnemu bližnjiku dejansko krščansko ljubezen. Govorijo, tega tudi nihče ne taji. Ali vse kaj drugega je, zahtevati od bogatina, da da miloščino, kot pa terjati od modernega industrijalca, naj se v svojem podjetju ravna po načelih krščanske ljubezni. To tudi tisti naši moralisti, ki s borijo proti sovraštvu v krščanskem socializmu, dobro vedo ali vsaj čutijo ter nikdar kaj takega ne zahtevajo.

Eden bistvenih znakov modernega kapitalizma obstoji ravno v tem, da je v njem vse do skrajnosti premišljeno in preračunano na dobiček. Kapitalist, ki tega ne razume in tega ne zadene, je izgubljen. Zahtevati od njega, da bi se oziral še na kako drugo načelo, zlasti pa, da naj bi se udajal nežnim čustvom ljubezni do bližnjega, to bi ga najbolj upropastilo. Moderni kapitalist mora biti hladnokrvn, če treba naravnost trdosrečno brezobziren. Ona pozna in sme kot podjetnik poznati samo eno ljubezen, to je ljubezen do številk, zlasti onih, v katerih se izraža napredek in dobiček njegovega podjetja.

S tem pa je pravzaprav tudi že rešeno vprašanje, kaj je z ljubeznijo in sovraštvom v krščanskem socializmu. Nobena dvoma ni, da je nasproti neizogibno hladnokrvnemu, včasih celo brezobzirnemu in trdosrečnemu stremljenju po čim večjem gospodarskem napredku in dobičku vsaka človeška ljubezen brez moči. Tam, kjer se računa in mora računati vedno le s številkami in odstotki, je mogoče doseči primeren protivpesh le na enak način, z enakimi sredstvi. Zahtevati od delavstva, da mora biti duša njegovemu gibanju v medsebojnem tekmovanju z modernimi podjetniki ljubezen. bi se reklo, pošiljati delavske množice po

polnoma neoborožene v brezobziren življenski boj. Če kapitalist ne more in ne sme drugače, kot da vedno le hladno, brez vsake sentimentalnosti računa, tedaj tudi od delavstva ne moremo zahtevati, da bi drugače ravnalo. Kdor očita socializmu, da mu ni duša ljubezen, dokazuje s tem samo, da še ni doumel modernega kapitalizma in da zaradi tega tudi socializma ne razume, ali pa bi ga morali sumničiti, da namenoma nepristransko sodi.

Seveda pa so meje, katerih ne bi smel prekoračiti niti kapitalist, niti socialist, ki si pridivlje priimek krščanski. Kljub hladnemu računanju kljub navidezno vsaj, brezobzirnemu tekmovanju modernih industrijskih podjetnikov in delavstva mora vendar le na dnu vsega njihovega ravnanja živeti globoka zavest, da smo vsi ljudje sinovi enega Očeta, da imamo vsi pravico do človeškega življenja in da zaradi tega ne more biti princip našega medsebojnega življenja sebičnost in sovraštvo, ampak edino-le pravičnost in ljubezen. Načelo medsebojne bratske vzajemnosti vseh produktivnih, oziroma potrebnih in koristnih stanov ter mirnega, harmoničnega sožitja vseh ljudi, to mora biti geslo in cilj vseh socialnih reform in zato tudi geslo socializma, posebno onega, ki hoče biti krščanski.

Temu je tudi dejansko tako. Vsaj kolikor se tiče krščanskega socializma ne moremo o tem dvomiti. Njegov glavni princip in njegov končni smoter je stanovska vzajemnost (seveda le za potrebne in koristne stanove.) Da pa se ne omejuje samo na povdaranje tega načela, marveč ga hoče na temelju določenega, dejanskim razmeram odgovarjajočega programa praktično udejestviti, to je samo njegova prednost pred staro (načelno sicer popolnoma pravilno) solidaristično strujo, ki v novih razmerah ni mogla najti poti od besede k dejanju. Boj za uničenje družabnega parasitstva katerega bije krščanski socializem, ni naperjen proti stanovski vzajemnosti, marveč le pripravljata pot do nje.

Naravno in samo po sebi razumljivo je, da vodi boj za pravično ureditev družabnih razmer do nasprotij in mnogokrat celo do sovraštva. To je neizogibna posledica človeških slabosti in pa nepobitnega dejstva, da žvi v človeški družbi vedno dovolj takih, ki nočejo za nobeno cenno priznati svojemu bližnjemu njegovih pravic. Tega pa ni kriv socializem, ali vsaj gotovo ne samo, oziroma ne največ on. Krivi so tega slabi in pokvarjeni ljudje najprej tam, kjer se je današnja krivica začela, to je v kapitalističnih krogih in šele za tem smemo iskati krivice tudi v družbi socialistov.

Na obrežju Vermiljskega jezera

(Konec.)

Naslednji je pozdravil navzoče predsednik domačega društva sv. Cirila in Metoda, D. Blatnik in za njim Mrs. Peter Kaphs v imenu domačega društva "Marija Pomagaj." Nato je prevzel kot prvi govornik besedo Rt. Rev. John T. McNicholas, in je v krasni in razločni angleščini tako navdušeno govoril našim rojakom, da ni bilo ploskanja ne konca ne kraja. Per maj miš, slišal sem že veliko angleških govorov, a tako lepega še ne, tako sem rekel, jaz, a rekli vsi drugi, ki so ga slišali. V znesenih besedah je g. škof navduševal naše rojake k ljubezni do cerkve in do nove domovine in jih je vabil, naj postanejo vsi državljani, in sicer dobri državljani.

Po tem krasnem govoru so deklice zapele navdušeno pesem — The Star Spangled Banner, katero so navzoči stoje zvesto poslušali. Nato je spregovoril mestni župan Mr. Victor Essling in v lepih besedah hvalil Slovence in in njih udanost do države. Na njegove besede so zapele deklice domačo ljudsko pesem "Eveleth."

Nato je povzel besedo mestni sodnik in je v svojem znamenem šaljivem tonu povedal par navduševalnih besed. Po njegovem govoru sta nastopila deček in deklica v narodni noši na oder in sta navdušeno povdarjala v dvogovoru, da sta Slovenca oba, da jih je bilo veselje poslušati. Marsikateremu se je milo storilo pri srcu na pogled sicer tukaj rojenih a vendar zavednih Slovencev. Bila sta to Edward Shukle, sin tukajšnega dobro poznane rojaka Martina Shukle in Helena Preglet iz znane družine Johna in Angele Preglet iz Gilberta. "Ta mala dva sta ga pa res pihnila," se je glasilo od ust do ust.

Po nastopu teh dveh malih je povzel besedo Mr. Geo. Brinc, mestni svetovalec, ki je v angleškem jeziku tako lepo navduševal mladino, naj pristopa k K. S. K. J. Njegovemu govoru je sledila pesem "Hej Slovenci", katero je

zapel tukajšnji moški pevski zbor, katerega je, kakor se mi je pravilo, v kratkem času tako mojstersko izvežbal domači g. župnik. Vsa čast tem mladim, toliko navdušenim pevcem, ki so še v drugih pesmih, ki so jih zapeli, pokazali svojo zmožnost. Posebno se je odlikoval prvi tenor s svojim čistim glasom.

Nato je še sledilo še več govorov in pesmic. Vsi govorniki so želi javno pohvalo, katerej so dali navzoči duška z dolgotrajnim ploskanjem.

Govorili so še Mr. John Jerić o potrebi katoliškega tiskarja, Mr. Germ o navdušenju za mladinski oddelek K. S. K. Jednote, Very Rev. John Schiffer, ki je z mladenško navdušenostjo opominjal naše rojake, da naj bodo dobri katoličani in da naj skrbijo za dober krščanski naraščaj s tem, da si postavijo katoliške domove in katoliške farne šole. Very Rev. Matija Šavs je v poljudnem govoru risal začetek K. S. K. J., in raznovrstne ovire, ki so se stavile nasproti. Zanimljivo je bilo poslušati govornika in bili bi ga radi poslušali cele ure, ko bi bil čas pripuščal.

Nato sta nastopila še dva glavna uradnika Mr. Josip Zalar, ki je navdušeno govoril o katoliškem značaju Jednote in pobijal raznovrstne napade od strani nasprotnikov Jednote. Žel je mnogo ploskanja za svoje pomenljive besede. Vzdignil se je k besedi tudi tako priljubljeni predsednik Jednote Mr. Anton Grdina, burno pozdravljen od vseh navzočih. V njemu prirojenej navdušenosti je zastavil besedo za sv. vero in je svaril rojake pred njenimi sovražniki. Prelep je bil njegov govor in zasluži, da si ga preskrbite g. urednik in ga v Vašem listu rešite pozabljivosti. Jaz bi Vam ga prav rad na pamet povedal a ne morem, ker so moji možgani že z mojimi kostmi precej stari in torej ne možni toliko lepih besedi ohraniti v svojih predalih.

Bilo je, kakor sem pozneje izvedel, še več drugih govorov

(Dalje na 4. strani.)

JOHN VIRANT
1406 New York avenue
SHEBOYGAN, WIS.

IZVANREDNA PRILIKA!

Proda se 5 in 6 sob zidana hiša. Moderna. "Steam heat" blizu Garfield Parka. Od zanesljivih ljudi bi se sprejelo samo \$1000. drugo mesečno kot rent. Vprašajte v Candy Store na: 3842 West Lake Street. Chicage.

(8—13)

PRISTOPAJTE

— k —

NAJSTAREJŠI, NAJVEČJI IN NAJBOGATEJŠI
slovenski katoliški podporni organizaciji:

Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti

ki posluje že 30 let, (od 2. aprila 1894.)

Glavni urad v
lastnem domu na 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Njeno skupno premoženje znaša
\$1.200.000.00.

Solventnost 100.36%

K. S. K. Jednota ima v 20 raznih državah 140 krajevnih društev z 21.300 člani obeh oddelkov.

Od svojega obstanka do 1. febr. t. l. je K. S. K. J. izplačala že \$2,298,835.00 skupne podpore.

Pri K. S. K. J. se lahko zavarujete za posmrtnino v znesku \$250.00, \$500.00, \$1,000.00, \$1,500.00 in \$2,000.—. Dalje se lahko zavarujete za razne poškodbe, operacije, onemoglost, in bolniško podporo: pri slednji za \$1.00 ali 2.00 dnevne podpore in za dolgotrajno bolezen. Dalje ima K. S. K. J. tudi 20 letni zavarovalni oddelek in zavarovanje do 70 leta.

Sprejema se člani od 1 — 55 leta.

Rojake(nje) so uljudno prošeni, da naj dobri katol. stvari na ljubo ustanovljajo nova krajevna društva naše Jednote. Za novo društvo zadostuje 8 članov(ic). Geslo K. S. K. Jednote je: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Glede vstanovitve novih društev in glede drugih pojasnil se obrnite pismenim potom na glavnega tajnika:

Josip Zalar, 1004 N. Chicago Str., Joliet, Illinois.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Vedno strmejša je postajala pot, in Jernej je zabavaljal na grde kraje in zaklel, kadar se mu je spodteknil konj.

"Takega sveta tudi ni kmalu, kakor pri Dobu," je udarjal Miha. "Tako ravno polje in taki travniki; tu pa sama hosta! Pa vendar žive ljudje tudi tod."

"Ampak kako žive!" je vzdihnil Janez, ki se je spominjal materinih loncev.

Ko pa so zavili iz gozda, se je razgrnil pred strmečimi očmi Gornji grad. Takega si Gregor ni bil mislil benediktinskega samostana. To je bilo malo mesto, obdano z rovi in zidovjem, utrjeno z visokimi stolpi. Proti nebu se je dvigala ponosna cerkev, in mogočna poslopja so jo obdajala od treh strani; za njimi pa so se vrstile za glavnim obzidjem druge stavbe, večje in manjše, a vse v izbornem stanju, svedoče dobrega gospodarstva. In zunaj obzidja je stalo po tesni dolini in ob pogorju hiš in poslopj za veliko vas, stanovališča čedna in prijazna, gospodarske zgradbe, trdne in prostorne. Prebivalci se niso skrivali: radovedni so prihajali na prage gledat tujih jezdecev in moško so jih pozdravljali. Celo Jerneju se je razvedrilo lice. "Ljudje bi še bili," je menil, "le kraj je pust." Pred mostom, ki je držal do glavnih z grbi ozaljšanih vrat, so poskakali mladenci raz konje. Prišel jim je naproti benediktinec, oskrbnik v samostanu, s poročilom, da jih že pričakujejo, in jih odvedel v novo bivališče, štirioglat močan stolp na enem koncu zunanega obzidja.

"Takih stolpov je šest; pet jih ostane našim vojakom," je menil samostanski brat in pogledal po strani našega Gregorja. Voščil jim je mnogo zabave, zatrnil, da bo skrbel za vse njih potrebščine, in šel prelatu naznaniti njih prihod.

Gregor pa je neprijetno presenečen ogledoval novo stanje. V dve nadstropji zidani stolp je imel pri tleh shrambe za živež in orožje, prvo nadstropje pa je bilo predeljeno v eno večjo in eno manjšo izbo z okni in strelnimi linami na dve strani.

"Še pet takih stolpov, in v teh celjski vojaki!" je mrmral sam pri sebi.

"To se pravi," je dodal Jernej, "da smo v pasti, in da nas lahko zapode ali postrele ali izstradajo menihi, kadar se jim zljubi. In to se pravi samostan izročiti!"

"S tem, da nas sprejmo," je poučeval Gregor, "prijaznavajo menihi cesarja za svojega posvetnega gospodarja in dediča celjskih grofov. Jaz ne dvomim o njih odkritosrčnosti."

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKO TRGOVINI AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

6217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

HLADNE PROSTORE

boste imeli, ako rabite električni "peglezen"

V poletnih vročih dneh je neznosna vročina, ako rabite "peglezen," ki ga greje oglje, ali plin. Nasprotno pa ne čutite tiste vročine, ako rabite električni "peglezen." Pridite k nam in kupite si naš sedaj po posebni ceni nastavljen

"peglezen." \$4.00 do \$7.50.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.
2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Pošljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

nosti; a treba se je ogibati vsega, kar bi jih utegnilo žaliti. V miru moramo živeti z njih vojaki; zakaj za boj nas je premalo."

"Na to še misliti ni," je pristavil Miha. "In če nas napadejo, bi rekel: jaz: vdajmo se!"

"Sram te bodi!" je zarenčal Jernej.

"I zakaj? Ustreliti se dati zastoj in za nič, je vendar preneumno za pametnega človeka. Kaj? Janez, ali ni to neumno?"

"A, pusti me v miru!" ga je zavrnil ta, ki je bil hud, kadar je slišal besedo neumno ali tepec; menil je, da je njemu namenjena. Gregor je potolažil oba tovariša, potem pa se je šel z Jernejem poklonit opatu Gašparju in mu izročiti poverilnico.

Peljal ju je sluga v veliko sobano z visokimi okni, ki so odpirala razgled po ozki dolini na kranjsko stran. Po stenah so visele krasne podobe nabožnega in posvetnega značaja, in vse pohiše je kazalo okusno obilnost. Prelat je bil moč srednje postave, star kakih šestdeset let. Pokoncu je nosil osivelo glavo in živo so se mu bliskale oči. Črno benediktinsko haljo je krasil na zlati verižici z biseri posejan križec. Gregor je čutil kljub vsej opatovi prijaznosti, da ima opravka z duhovitim veljakom, in ponižno vedenje mu je priporočala ta zavest. Jerneju pa se je dozdevalo, da mora drugač nastopati vojak. Prelat je vprašal, katerega Lambergarja da služi Gregor.

"Krištofa Lambergarja v Črnelem, Vaša milost," je odgovoril Gregor.

"Najhrabrejšega viteza na Kranjskem," je pristavil Jernej.

"In Vaš gospodar je brat dvornega kaplana?" je vprašal zopet gospod, ne da bi se ozrl na Jerneja.

"Da, gospoda Žige Lambergarja," je odvrnil Gregor.

"Najmodrejšega svetovalca cesarjevega," je trdil Jernej in stopil bliže. Ljubezniv nasmeš prelato ga je le še izpodbudil. Vsakemu odgovoru Gregorjevemu je priložil obširen dodatek, dokler ju ni odsvolil opat. V njegovem imenu ju je oskrbnik povabil na kosilo.

Obednica je bila velika obokana dvorana pri tleh, z mizami za nad sto oseb. Na prednji steni je bila naslikana zadnja večerja, na stranski, kako sif Jezus pet tisoč mož. Sedelo pa je pri mizi kakih štirideset gostov; na častnem mestu prelato, njemu na levi Gregor; mesto na desni pa je bilo prazno, ker je bil šel prior po opravkih v Celje. Bolj na konec so bili pomaknili med dva samostanska brata našega Jerneja, ki je vlekel na uho, kaj da se meni Gregor z opatom, da bi posegel vmes, kadar bi bilo treba. Sedelo je še pri mizi posvetnih dostojanstvenikov, vojaški poveljnik, sodnik samostanskih podložnikov in prvi logar. Sluge so nosili pridno na mizo, in pogovor se je sukal izprva kakor sploh ob enakih prilikah okrog vremen in jedi in pijače. Jerneja je jezilo samo to, da se meša toliko latinskih besed v zabavo.

"Vinum Styrianum fuit omni tempore sanum," je dejal tovariš in mu nalil kupo.

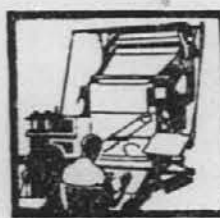
"Amen," je dejal Jernej, ki je mislil, da mu je menih blagoslovil pijačo. "Ampak Gregor zna latinski," se je ponese, "da bi lahko mašo bral. On se je učil v Kamniku, jaz sem se pa klatil po bojiščih, po Turškem, Ogrskem in Avstrijskem. To brazgotino imam za spomin na ljubljansko polje, ko je oblegal Vitovec Ljubljano."

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIMO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglašate. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je vspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

(Nadaljevanje s 3. strani.)
nikov pripravljenih, a domači g. župnik je bil tako neusmiljen, da jih ni pustil do besede. Jaz bi pa skoraj rekel, da je bil tako usmiljen, kajti videl je utrujene poslušalce, ki so že dve dolgi uri sledili zvesto raznim govorom, videl je njihova mokra čela, videl je njih žejna grla in njih že zopet sitne želodce in vse to ga je tako ganilo in zasmililo se mu je množica, da jo je s kratko zahvalo za njihovo potrpežljivost še o pravem času izpustil, da niso onemogli na potu.

Pripravljeni govorniki gotovo ne bodo zamerili usmiljenemu župniku, ampak mu bodo z veseljem pritrdili, da je delal prav, saj je s tem tudi njih rešil marsikatero srage na čelu. Besede pa, ki so jih namenili spregovoriti, naj lepo ohranijo v spominu, saj čez sto let zopet vse prav pride, sem večkrat slišal od svojih starišev, mogoče da bodo njihove besede še prej ali slej prav prišle. Torej nič preveč zamere, je bilo v korist.

Tako lepo je bilo, mi poseže prijatelj v besedo, ki me je ves čas zvesto poslušal, a jaz tega nisem videl. No, to pa rečem, če bo še kedaj kaj takega, pa ne ostanem doma, če se tudi moja družina za štiri pomnoži. Imaš prav mu rečem, kaj takega se ne vidi in ne sliši vsak dan. Vse je bilo tako lepo. Po teh besedah me je moj stari prijatelj prav prijazno povabil na Tower. Nisem sicer imel name, vasovati, ampak le v samoti ob jezeru si odpočiti od vednega potovanja, a besede moje prijateljice so bile tako vabljive, da se jim nisem mogel ustavljati. Pobral sem svoja kopita in šel s svojim

starim znancem na nekdanj taniko prijazni in vabljivi Tower, prebivališče mojih najlepših let. Kako sem se tamkaj imel, Vam pa g. urednik mogoče o drugi priliki zaupam, če me boste lepo prosili in če boste znali molčati.

Za zdaj pa prav lepe, srčne, široke in visoke pozdrave črez hribe in doline Towerske tja do vroče Chicage od Vašega starega

Janeza.

Vlom.

Vlomilska sodrga je jela postajati predrzna že ob bellem dnevu. Dne 16. julija je neki svedovec vdrl v stanovanje sluga finančne delegacije na Poljanski cesti števil. 13 v Ljubljani in mu odnesel nekaj obleke, nakar se je nemoteno odstranil.

Nesreča.

Ko se je peljal delavec Florijan Likar na delo v predilnico v Tržiču, je skočil tako nerodno z voza, da je padel pod kolo, ki mu je zdrobilo desno roko.

Pobarvana papiga.

V neki hiši blizu Krašnje so kupili od neznanega berača lepo papigo. Že so se veselili, da jo bodo kmalu slišali govoriti v mnogoterih jezikih. Toda s čudom so zapazili, da papiga žre le meso, in to temraje, čim bolj smrdi. Še bolj so se čudili, ko so začeli opazovati, da živalica vedno bolj izgublja svojo lepo zeleno barvo. Nazadnje so pa udarili vsi skupaj v smeh, ko so uvideli, da je papiga zeleno pobarvana — postovka.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za može, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

NAZNANILO

C. občinstvu, kakor tudi rojakom, ki potujejo skoz Chicage naznanjam, da sem odprla

Prvi slovenski hotel "SLAVIJA"
NA 1921 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.,

kjer je občinstvu na razpolago 35 moderno opremljenih sob po zmernih cenah.

Posebne akomodacije za potnike in njih družine.

AGNES SPOLAR, lastnica.

Tel. CANAL 2241.

(S. 11—2)

POZOR!

Cenjenim društvom v Chicagi in okolici naznanjam, da sem kupil dobroznano NARODNO DVORANO na Racine in 18. ulici. Prenovil sem vse dvorane za seje, kakor tudi veliko plesno dvorano. Zatorej se priporočam cenjenim društvom, kakor tudi cenjenemu občinstvu za obilen poset. Postrežba točna in solidna!

Frank Mubi

(LASTNIK)

1800—1802 — So. Racine avenue.

CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 2675.

(S. 11. —2.)